

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 62g/2026, nr. 63g/2026, nr. 91g/2026 și nr. 105g/2026

privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 144 alin. (1) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012

(contestațiile cu privire la creanțele neadmise)

CHIȘINĂU

1 octombrie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 19 martie 2026, la 20 martie 2026,
la 22 aprilie 2026 și, respectiv, la 15 mai 2026,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 1 octombrie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepția de neconstituționalitate a textului:

- „[d]ebitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv” din articolul 144 alin. (1) din Legea insolabilității,

ridicate de dna Tinca Bodiu, în interesele SRL „RUSAGRO-PRIM”, în dosarul nr. 2i-68/6/2024 (*sesizarea nr.62g/2026*), de dl Savvelii Russu în dosarul nr. 2i-68/7/2024 (*sesizarea nr.63g/2026*), de dna Ecaterina Russu în dosarul nr. 2i-68/2/2024 (*sesizarea nr.91g/2026*) și de dl Sergiu Dimitriu în dosarul nr. 2i-68/5/2024 (*sesizarea nr.105g/2026*), pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central.

2. Sesizările au fost trimise la Curtea Constituțională de dna judecător Natalia Bobu de la Judecătoria Edineț, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, pe baza pct. 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, căruia i-a atribuit numărul 62g/2026.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

Dosarul nr. 2i-68/6/2024 (sesizarea nr.62g/2026)

4. La 21 noiembrie 2024, dl Sergiu Dimitriu a formulat o cerere introductivă față de SRL GIROSOL-AGRO cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

5. Printr-o încheiere din 28 noiembrie 2024, Judecătoria Edineț, sediul central, a instituit perioada de observație față de *GIROSOL-AGRO* și a aplicat mai multe măsuri de asigurare.

6. Prin Hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central, din 18 iulie 2025 s-a intentat procesul de insolabilitate în privința *GIROSOL-AGRO* și s-a desemnat administratorul insolabilității.

7. Printr-o cerere de validare a creanței, *RUSAGRO-PRIM* a solicitat admiterea și validarea creanței sale în sumă de 14 018 009,05 lei. Administratorul insolabilității a admis doar suma de 9 538 876,00 lei.

8. Totodată, dna Victoria Russu a formulat, în calitate de fondator, creanțe față de patrimoniul debitorului în sumă de 81 903 780,00 lei.

9. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolabilității nu a admis creanța dnei Victoria Russu, aceasta fiind reflectată cu 0 lei. Dna Victoria Russu a formulat o contestație în acest sens.

10. De asemenea, la 10 septembrie 2025, dna Victoria Russu a formulat o contestație în instanța de judecată pe baza articolului 144 alin. (1) din Legea insolabilității împotriva includerii creanței *RUSAGRO-PRIM* în tabelul definitiv al creanțelor.

11. În cadrul ședinței de judecată, dna Tinca Bodiș a ridicat, în interesele *RUSAGRO-PRIM*, excepția de neconstituționalitate a articolului 144 alin. (1) din Legea insolabilității.

12. Prin Încheierea din 5 martie 2026, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 2i-68/7/2024 (sesizarea nr.63g/2026)

13. La 21 noiembrie 2024, dl Sergiu Dimitriu a formulat o cerere introductivă față de *GIROSOL-AGRO* cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

14. Printr-o încheiere din 28 noiembrie 2024, Judecătoria Edineț, sediul central, a instituit perioada de observație față de *GIROSOL-AGRO* și a aplicat mai multe măsuri de asigurare.

15. Prin Hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central, din 18 iulie 2025 s-a intentat procesul de insolabilitate în privința *GIROSOL-AGRO* și s-a desemnat administratorul insolabilității.

16. Printr-o cerere de validare a creanței, dl Savvelii Russu a solicitat admiterea și validarea creanței sale în sumă de 393 794,10 lei. Astfel, conform tabelului definitiv al creanțelor, creanța sa a fost admisă și validată.

17. Totodată, dna Victoria Russu a formulat, în calitate de fondator, creanțe față de patrimoniul debitorului în sumă de 81 903 780,00 lei. Totuși, potrivit tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolabilității nu a admis creanța dnei Victoria Russu, aceasta fiind reflectată cu 0 lei. Dna Victoria Russu a formulat o contestație în acest sens.

18. De asemenea, la 10 septembrie 2025, dna Victoria Russu a formulat o contestație în instanță pe baza articolului 144 alin. (1) din Legea insolvenței împotriva includerii creanței dlui Savvelii Russu în tabelul definitiv al creanțelor.

19. La 5 martie 2026, dl Savvelii Russu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 144 alin. (1) din Legea insolvenței.

20. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 2i-68/2/2024 (sesizarea nr. 91g/2026)

21. La 21 noiembrie 2024, dl Sergiu Dimitriu a formulat o cerere introductivă față de *GIROSOL-AGRO* cu privire la intentarea procesului de insolvență.

22. La 25 noiembrie 2024, *RUSAGRO-PRIM* a formulat o cerere de alăturare la cererea introductivă depusă de dl Sergiu Dimitriu.

23. Printr-o încheiere din 28 noiembrie 2024, Judecătoria Edineț, sediul central, a instituit perioada de observație față de *GIROSOL-AGRO* și a aplicat mai multe măsuri de asigurare.

24. Prin Hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central, din 18 iulie 2025 s-a intentat procesul de insolvență în privința *GIROSOL-AGRO* și s-a desemnat administratorul insolvenței.

25. La 21 august 2025, printr-o cerere de validare a creanței, dna Ecaterina Russu a solicitat admiterea și validarea creanței sale în sumă de 5 700 000 lei și înregistrarea acesteia în calitate de creditor chirografar de rangul V. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, creanța dnei Ecaterina Russu a fost inclusă la rangul VI cu mențiunea că obligația față de asociați, împrumuturi, inclusiv plata dividendelor, urmează să fie examinate prin rangul VI.

26. Totodată, dna Victoria Russu a formulat, în calitate de fondator, creanțe față de patrimoniul debitorului în sumă de 81 903 780,00 lei. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolvenței nu a admis creanța dnei Victoria Russu, aceasta fiind reflectată cu 0 lei. Dna Victoria Russu a formulat o contestație în acest sens.

27. De asemenea, dna Ecaterina Russu a contestat tabelul definitiv în partea neinclusiei creanței sale la rangul V.

28. La 10 septembrie 2025, dna Victoria Russu a formulat o contestație în instanța de judecată pe baza articolului 144 alin. (1) din Legea insolvenței împotriva includerii creanței dnei Ecaterina Russu în tabelul definitiv al creanțelor.

29. La 7 aprilie 2026, dna Ecaterina Russu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 144 alin. (1) din Legea insolvenței.

30. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Dosarul nr. 2i-68/5/2024 (sesizarea nr. 105g/2026)

31. La 21 noiembrie 2024, dl Sergiu Dimitriu a formulat o cerere introductivă față de *GIROSOL-AGRO* cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

32. Printr-o încheiere din 28 noiembrie 2024, Judecătoria Edineț, sediul central, a instituit perioada de observație față de *GIROSOL-AGRO* și a aplicat mai multe măsuri de asigurare.

33. Prin Hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central, din 18 iulie 2025 s-a intentat procesul de insolabilitate față de *GIROSOL-AGRO* și s-a desemnat administratorul insolabilității.

34. Administratorul insolabilității a fost obligat să notifice creditorii despre termenul de depunere a cererilor de validare a creanțelor până la 22 august 2025 și să prezinte, ulterior, instanței tabelul definitiv al creanțelor.

35. În termenul stabilit de hotărârea de intentare a insolabilității, dl Sergiu Dimitriu a înaintat față de debitor o creanță chirografară de 309 400,88 lei de rangul V și o altă creanță chirografară de rangul VI de 270 106,97 lei. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, creanța dlui Sergiu Dimitriu a fost admisă și înscrisă la rangul V în sumă de 309 400,88 lei, iar la rangul VI a fost menționat 0 lei. În acest sens, dl Sergiu Dimitriu a formulat o contestație.

36. Totodată, dna Victoria Russu a formulat, în calitate de fondator, creanțe față de patrimoniul debitorului în sumă de 81 903 780,00 lei. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolabilității nu a admis creanța dnei Victoria Russu, aceasta fiind reflectată cu 0 lei. Dna Victoria Russu a formulat o contestație în acest sens.

37. La 10 septembrie 2025, dna Victoria Russu a formulat o contestație în instanța de judecată pe baza articolului 144 alin. (1) din Legea insolabilității împotriva includerii creanței dlui Sergiu Dimitriu în tabelul definitiv al creanțelor.

38. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Dumitru Stratan a ridicat, în interesele dlui Sergiu Dimitriu, excepția de neconstituționalitate a articolului 144 alin. (1) din Legea insolabilității.

39. Prin Încheierea din 29 aprilie 2026, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

40. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

41. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 144

Creanțele contestate

„(1) **Debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.**

(2) Contestațiile se depun la instanța de insolvență în termenul prevăzut la art.143 alin.(6). Contestațiile înaintate după acest termen se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

(3) Instanța de insolvență soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citirea contestatorului, a creditorului care deține

creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

(4) Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuire intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art.152.

(5) Până la judecarea irevocabilă a contestației, instanța de insolabilitate va putea declara, prin încheiere motivată, creanța ca fiind admisă parțial sau integral cu statut provizoriu la masa credală, cu dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, de a înainta și a retrage candidatura administratorului insolabilității/lichidatorului, dar fără dreptul de a participa la distribuirile de sume și de a se realiza împotriva debitorului sau a membrilor ori asociaților acestuia. Admiterea ulterioară a contestației și/sau radierea creanței trecute în tabel cu titlu provizoriu nu pot servi temei legal pentru anularea hotărârilor adoptate de adunarea creditorilor cu participarea acestora sau pentru revocarea candidaturii administratorului insolabilității/lichidatorului.

(6) Dacă o creanță este contestată de unul dintre creditori, creditorul a cărui creanță se contestă poate aduce dovezi și își poate exercita alte drepturi pentru a contracara contestațiile. Dacă creanța este întemeiată pe un titlu executoriu sau pe o hotărâre judecătorească, sau pe o hotărâre arbitrală definitivă, sarcina probei contrare aparține contestatarilor.

(7) Instanța de insolabilitate acordă creditorului a cărui creanță este contestată sau contestatarului un extras, autentificat de instanță, din tabelul creanțelor.

(8) Din data expirării termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin.(2) și până la încetarea procesului, administratorul/lichidatorul sau orice parte interesată, în cazul descoperirii unui fals sau a unei erori esențiale care a determinat admiterea creanței, precum și în cazul descoperirii unor circumstanțe esențiale necunoscute până atunci, poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe în tabelul creanțelor. Contestația se depune în termen de 15 zile de la data la care partea a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască situația ce determină promovarea contestației. Odată cu depunerea contestației, administratorul/lichidatorul poate cere instanței de insolabilitate să suspende dreptul de vot al creditorului, în partea creanței contestate, până la soluționarea contestației. Dacă admite contestația, instanța de insolabilitate poate obliga la plata despăgubirilor creditorul care a înaintat cu rea-credință cererea de admitere a creanței.

(9) Instanța de insolabilitate soluționează contestația prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolabilității/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor de neconstituționalitate

42. Autorii excepțiilor menționează că norma contestată stabilește că debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității în tabelul definitiv, însă legea este ambiguă

atunci când definește noțiunea de creditor. Legislatorul nu a precizat dacă această noțiune include și persoana care a înaintat o creanță, însă aceasta nu a fost admisă.

43. Așadar, în opinia autorilor excepțiilor, legislatorul ar fi omis să reglementeze noțiunea de „potențial creditor”, și anume persoana care a formulat o creanță față de patrimoniul debitorului, însă creanța sa nu a fost admisă și nu a fost inclusă de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul creanțelor. De asemenea, norma contestată nu stabilește dacă potențialul creditor are sau nu are calitate procesuală și dreptul de a contesta creanțele altor creditori ale căror creanțe au fost admise total sau parțial și au fost înscrise în tabelul definitiv de administratorul insolvenței.

44. Autorii pretind că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 20, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

45. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

46. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

47. Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate sunt formulate de subiectele cărora li s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

48. Obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl constituie articolul 144 alin. (1) din Legea insolvenței. Curtea constată că norma contestată nu a făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

49. După cum rezultă din sesizări, în cadrul aceluiași proces de insolvență, mai multe persoane au formulat contestații împotriva creanțelor incluse în tabelul definitiv, iar ulterior în interesul acestora, au fost ridicate și excepții de neconstituționalitate. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

50. Curtea reține că autorii sesizărilor au menționat incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecăruia om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție.

51. Curtea a notat, în jurisprudența sa, că articolul 1 alin. (3) din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza oricăror reglementări. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă. Totodată, Curtea precizează că și articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (DCC nr. 26 din 13 februarie 2025, § 24).

52. Curtea menționează că articolele 20 și 26 din Constituție devin incidente atunci când unei persoane îi este restricționat dreptul de a contesta

un act care îi afectează drepturile și libertățile fundamentale. Criticile raportate la aceste drepturi fundamentale pun în discuție includerea în noțiunea de creditor a persoanei care a înaintat o creanță, însă administratorul nu i-a admis-o. Pornind de la aceste argumente, Curtea menționează următoarele.

53. Parlamentul, deținând prerogativa constituțională de a reglementa prin lege organică procedura de judecată în privința debitorilor insolvari, a definit statutul creditorului în procesul de insolvaritate și a prevăzut cazurile în care acesta poate să-și înainteze creanța față de debitorul său. În acest sens, Curtea observă că legislatorul a recunoscut statutul de „creditor” persoanei fizice și persoanei juridice care dețin un drept de creanță asupra patrimoniului debitorului și care pot face dovada creanței lor în condițiile Legii insolvarității (a se vedea articolul 2 din Lege). Din definiția legală rezultă că pentru recunoașterea calității de creditor este determinantă existența unui drept de creanță față de debitor și deținerea probelor care demonstrează valoarea creanței, categoria/clasa creanței, data scadenței etc. Prin urmare, includerea în tabelul definitiv a unei creanțe și a numelui titularului său este o consecință a calității de creditor. Unei astfel de persoane i se recunoaște și dreptul de a contesta acțiunile administratorului insolvarității care au natura să-i reducă șansele la încasarea creanței.

54. Curtea nu poate reține afirmațiile autorilor precum că legislatorul ar fi omis să reglementeze drepturile procesuale ale unui creditor „potențial” care acreditează ideea dobândirii în viitor a calității de creditor. Analiza dispozițiilor relevante din Legea insolvarității permite Curții să observe că legislatorul a legat incapacitatea de plată, dar și eventuala stare de insolvaritate a debitorului de imposibilitatea acestuia de a-și onora obligația de plată ajunsă la scadență. În acest sens, legislatorul stabilește explicit dreptul persoanei care întrunește calitatea de creditor: (i) de a depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvaritate și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvaritate (a se vedea articolul 18 alin. (1) din Lege); (ii) de a se alătura cererii introductive (articolul 28 alin. (6) din Lege); (iii) de a înainta creanțele prin depunerea unei cereri de admitere a creanțelor (a se vedea articolele 76 și 140 din Lege).

55. Curtea observă că creanțele înaintate instanței de insolvaritate nu sunt recunoscute de drept la valoarea indicată de creditor. În logica sa de reglementare, legislatorul a prevăzut că fiecare cerere a creditorului de admitere a creanțelor trece procedura de verificare (a se vedea articolul 142) și procedura de validare (a se vedea articolul 143 alin. (6) – (9) din Lege). În rezultatul verificării, administratorul insolvarității/lichidatorul decide care este valoarea creanței pe care o recunoaște, adică suma pecuniară pe care debitorul insolvaribil o datorează creditorului și pe care o include în tabelul definitiv ale creanțelor ca fiind efectiv admisă/acceptată. Dacă nu este recunoscută creanța la valoarea indicată de creditor, tabelul definitiv al creanțelor trebuie să permită determinarea sumei creanței înaintate, suma creanței admise/acceptate și suma creanței respinse cu motivarea corespunzătoare. În cazul în care, luând cunoștință de tabelul definitiv al creanțelor, creditorul consideră că a fost nedreptățit de către administratorul

insolvabilității/lichidator, datorită faptului că nu i-a fost admisă sau nu i-a fost recunoscută întreaga sumă a creanței, sau invers, au fost recunoscute creanțe neîntemeiate ale altor creditori, legislatorul a prevăzut dreptul creditorului-semnatar al cererii de admitere a creanței de a face contestații în instanța de insolvabilitate (a se vedea articolele 143 alin. (5) și 144 alin. (1) și (2) din Lege) pentru a demonstra propria creanță la valoarea pretinsă sau lipsa de temei juridic al creanțelor admise ale altor persoane.

56. Totodată, Curtea observă că dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze un proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte (articolul 144 alin. (4) din Lege).

57. Așadar, Curtea reține că Legea insolvabilității le oferă creditorilor garanții procedurale suficiente pentru apărarea drepturilor lor, permițând contestarea creanțelor și prezentarea probelor privind întinderea reală a acestora, instanța fiind obligată să motiveze soluția de admitere sau respingere. Curtea subliniază că obligația de motivare a actului judecătoresc prin care se admite sau se respinge contestația reprezintă o garanție procedurală esențială a dreptului de acces liber la justiție, pentru că le demonstrează părților că argumentele lor au fost avute în vedere. Mai mult, în cazul în care contestatarul consideră că și prin soluția instanței de insolvabilitate a fost nedreptățit, el poate formula recurs împotriva încheierii acesteia (a se vedea articolul 144 alin. (9) din Lege). În consecință, Curtea notează că legislatorul a instituit mecanisme care permit creditorilor să-și valorifice în mod efectiv drepturile pretinse și să înlăture dubiile privind creanțele altor creditori incluse în tabelul depus în instanță (a se vedea articolele 140 alin. (1), 143 alineatele (4) și (5), 144 alineatele (3) – (9) din Lege).

58. Prin urmare, Curtea nu poate reține argumentele prezentate de autori referitoare la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție.

59. Mai mult, Curtea menționează că nu pot fi reținute nici argumentele autorilor sesizărilor care se referă la practica instanțelor și la aplicarea legii în situații concrete. Curtea reamintește că nu analizează cazuri concrete și chestiuni de interpretare și de aplicare a legii, dar poate efectua doar un control abstract al constituționalității legii contestate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 175 din 12 decembrie 2023, § 40; DCC nr. 181 din 14 decembrie 2023, § 26). Chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii țin, prin definiție, de competența instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 172 din 7 decembrie 2023, § 22).

60. Așadar, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a textului:

- „[d]ebitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv” din articolul 144 alin. (1) din Legea insolvenței,
ridicate de dna Tinca Bodiu, în interesele SRL „RUSAGRO-PRIM”, în dosarul nr. 2i-68/6/2024, de dl Savvelii Russu în dosarul nr. 2i-68/7/2024, de dna Ecaterina Russu în dosarul nr. 2i-68/2/2024, de dl Sergiu Dimitriu în dosarul nr. 2i-68/5/2024, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 1 octombrie 2026
DCC nr. 157
Dosarul nr. 62g/2026*